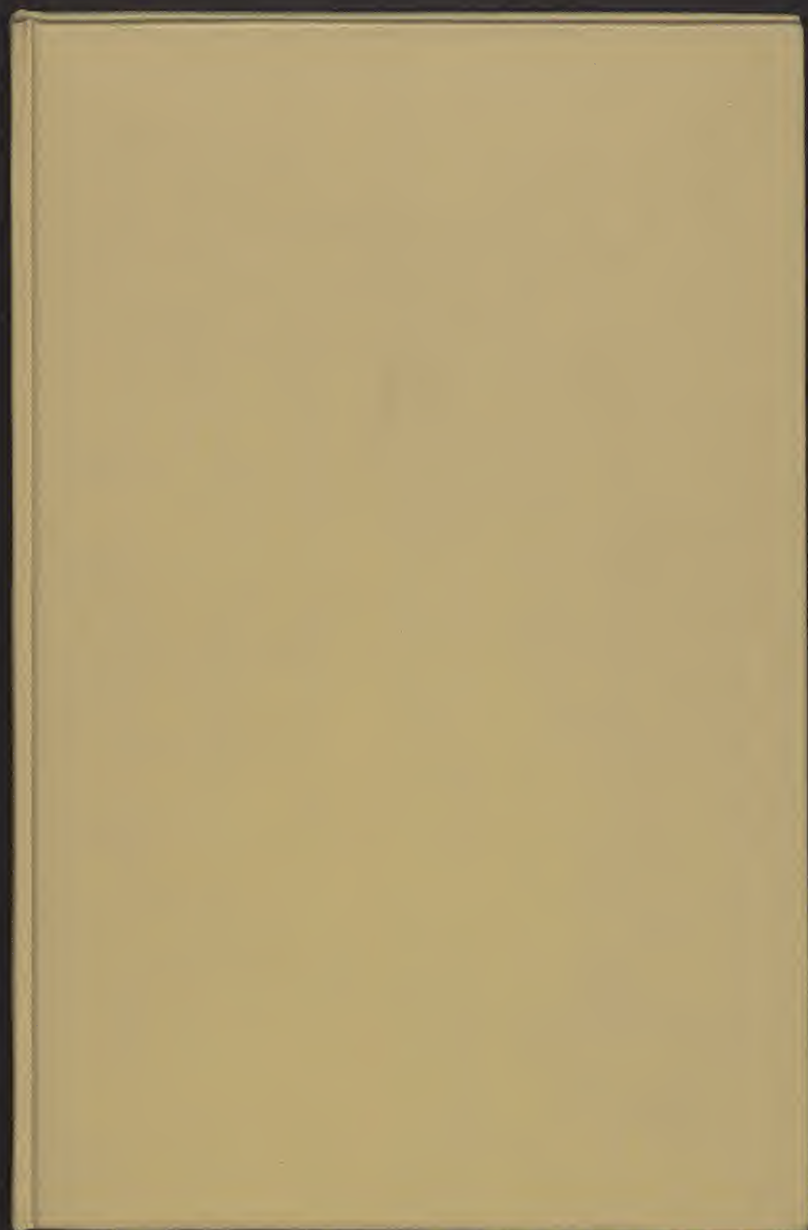

Landsbókasafn

HISTORIA
HIALMARI
REGIS BIARMLANDIÆ
Atque
THULEMARKIÆ,

Ex Fragmento Runici MS.[ti]

literis recentioribus

descripta,

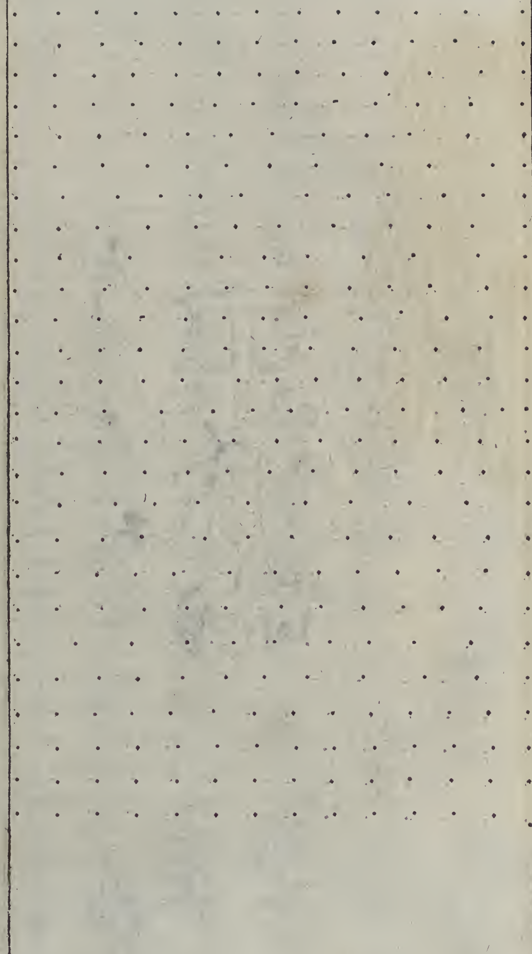
Cum gemina versione

JOHANNIS PERINGSKIOLDI.

MS.ti
Runici
Folium
I.

MS.ti
Runici
Folium
II.
Fragm.

MS.ti
Runici
Folium
III.

ᚴᛒᚱᛅᚴᚦᚱ·
ᚴᚼᛒᛒᚢᛘ·
ᚢᚼᚦ·ᚦᛁᚱ
ᛒᛅᚦᛁᚴᛁ·
ᛏᚴᛅᚱᚢᛋ·
ᛅ·ᛁᚠᚱ·ᛘᛁᚱ
ᚢᚼ·ᛘᛏᚼ·
ᛁᚢᛋᚴᚱᛅᚦᛁᛏ·
ᚼᛏᛏᚱ·ᛅᚦ·
ᛁᛋ··ᚱ·ᚢᛅᚱ·
ᚴᚢᛘ·ᚴᛁᚱᚴᛁ·
ᛒᚼᚱ·ᛋᛁᛘ·
ᚱ·ᛋᚦᛁ·ᚢᛅᛏᚱᛅ
ᚴᚢᛘ·ᛋᛅᚦ·
ᛒᛅᛅᚦᛁ·ᚦᛅᛁ·
ᚼᛏᛏᚢᛘ·ᚢᚱ·
ᛁᚱ·
ᚼ

MS.ti
Runici
Folium
IV.

MS.ti
Runici
Folium
V.

[illegible]

MS.ti
Runici
Folium
VI.

MS.ti
Runici
Folium
VII.

ᚦᛆᛏ ᛏᛆ · ᛚᚦᚠᚢ · ᛚᛁᛏ · ᛏᚯᚱ · ᚦᚯᚱ · ᚴᚯᛘᛆ · ᚠᛁᚱᛆᚱᛆᛚ ·
ᛒᚱᛆᛋᛏᚢᚱ · ᛘᛆᚦ · ᛋᚢᚯ · ᛋᛏᚯᚱᛆ · ᚠᚱᛁᛘᚦ · ᛆᚦ · ᛚ ᛆ · ᛒᚱᚢᛏ ·
ᛘᛆᚱᚠ · ᚱᛆᚿᚠᛒᚱᚴᚢᚱ · ᚢᛚᛆᚠᚱ · ᚢᚠᛆᚦ · ᚼᛆ · ᛚ · ᛆ · ᛁᚴᚢᛚᚦᛁ ·
ᛒᛁᚢᚠᚠᛆᛋᛏ · ᚦᛆᛁᚱ · ᛒᚢᚱᛏ · ᛆᚠ · ᛆᛁᛚ · ᛏ · ᛁ · ᛒᛁᛆᚱᚴᛚᛆᛚᚦ · ᛁᚠᛏᚱ
ᚼᚦᚱᛁᚠᚱ · ᚠᚢᚱᚦᚢᚱ · ᛘᛁᚠᛁᛏ · ᛒᚢᛏᛆᚦ · ᛆᚢ · ᚼᚱᛆᚦᛏ · ᚠ :
ᛘᛆᚦ · ᛘᛆᚠᚢ · ᛋᛁᛆ · ᛆᚢᚠ · ᚦᚱᚯᛏ ᚼᚠᚢ · ᛆᚢᚠ · ᚢᛁᛏᚱᚢᛋᛏᚢ ·
ᛘᛆᛚ · ᚢᛆᚱᛋ · ᛋᚠᛆᛏ · ᚢᛆᚱᛆ · ᚠᚢᛆᚦ · ᚦᛆ · ᚢᛘᛋᛁᚦᚱ · ᚼ :
ᚠ : ᚦᛆᚦ · ᛆᚱ · ᛘᛁᛚ · ᛏᛁᛏ ᛏᛆᚠ · ᛆᚦ · ᚦᛆᛁᚱ · ᛋᛁᛆᚱᛁᚱ ·
ᚢᛒ · ᚯᚱᚠ · ᛆᚢᚠ · ᛋᛆᚠᛘ · ᚴᚦ · ᚠ : ᛋᛆᚠᚦ · ᛆᚦ · ᚦᛆᚦ ·
ᛆ · ᚢᛆᛒ · ᛒᛆᚠᚱᛆᚦᚢᚦᚢᚱ · ᚠᚯᛘ · ᚦᛆ · ᛏᚢᛆᛘ · ᚼ ᚢᛚᚱᚦ ·
ᛆᛚ · ᛁ · ᛘᛆᛁᚱᛆ · ᚦᚢ · ᛆᛁᛚ · ᚯᚦᛁ ᚯᚦ · ᛋᛆᛁᛘ · ᚢᛆᚱ ·
ᚢᛁᛚᚢᚱ · ᛁᚿ · ᚢᛏᛆᚠᚱ · ᚼᛆᛚ · ᚦᚱᛆᛒᛁᛏ · ᛚᛁᚱ · ᛚᛆᚠᛏ ·
ᚦᛆᛁᛋᛁ · ᚦᛆ · ᚠ : ᚠᚱᛆᛁᛚᛆᚦ · ᚠᚱᛆᚠ · ᚼᛆᛚ · ᛆᛁᛚᚱᛆᛚᚦᚱ ·
ᚼᛆᚱᛆᚢᚱ · ᚦᛆᛚ · ᚼᛆᛚ · ᛋᚢᛆᚦᚦᛁ · ᚢᛏᚢᚦᛆ · ᛘᛆᚱᚢᛁ
ᛚ ᚦᛆ ᚢᚠ · ᛋᛁᚯᚱᚦ · ᚼᛆᛚ · ᚦᛆ · ᛉᛆᛏᛁᚴᛁ · ᛆ
ᛋᚢᛁ · ᚼ ᚢᛆᚦᚱᛆᚦ · ᛉᛆᛚ · ᚠᛁᚯᚱᚦᛋᛏ · ᚼ
ᛘᛋᛚᛏᚢᚱ · ᚦᛆᚠᛁᛚ · ᛁᚠᛏᚦ

MS.ti
Runici
Folium
VIII.

ᚼᛁᚼᛘᛅᚱ᛫ᚢᛅᚱ᛫ᛒᛁᚦ᛫ᚢᛂᛒᛅᚴᛁᛘᚢᚱᛅᚢᚴ᛫ᛋᛏᛂᚱᚼᛁᚢᚴᚱ᛫
ᛁ᛫ᚦᚢᛁ᛫ᚴᚢᛘ᛫ᚦᛅᚴᚢᚱ᛫ᛅᚦ᛫ᚢᚴ᛫ᚼᚢᚴᛁᚱ᛫ᛏᛁᛚ᛫ᚼᛅᛏᛘᚱ᛫
ᚦᛅᚦ᛫ᚼᛂᚴ᛫ᚴᚢᛘ᛫ᛁ᛫ᛒᛅᚴᛚᛅᚢᚴᚴᛚᚢᚴᛂᛏᛏᛅᚼ᛫ᛘᛅᚼ
ᛒᚱᚢᚼᚢᛅᚦᛅᚼ᛫ᛒᚱᛅᛋᛏᛁ᛫ᚦᛅ᛫ᛂᛚᛚᛁ᛫ᚴᛏᛅᛏᛚ᛫ᛏ᛫ᛏ᛫
ᚼᚱᛅᛘᚱ᛫ᛒᛚᛏᚴ᛫ᚼᛏᚱᛏᛅᚴᛁᛅ᛫ᛒᚢᚦᚢ᛫ᚦᛅ᛫ᚢᛏᛅᚴᚱ
ᛘᛏᚼ᛫ᚦᛏᛁᚱᛘ᛫ᛏᚢᛂ᛫ᚴᛂᛋᛏ᛫ᚼᚢᛂᚱ᛫ᚦᛏᛁᚱ᛫ᚴᛅᛏᛁ᛫
ᛏᛏᚴᛋᛁᚼ᛫ᛏᚱ᛫ᛏᚦᛅ᛫ᚼᛚᚦᛅ᛫ᛒᚱᛏᛚ᛫ᚢᛁᚦ᛫
ᚦᛅ᛫ᛘᛏᛏᛏ᛫ᚦᛅ᛫ᛅᚱᛘᚱ᛫ᛅᚴ᛫ᚼᛁᚦ᛫ᛒᚢᛅᚼᚦᛏ᛫
ᛅᚢᚴ᛫ᛏᛁᚴᚴ᛫ᚴᚱᚦ᛫ᛅᚴ᛫ᚦᛁᛘ᛫ᛒᚱᚼᚢ᛫ᚦᛅ᛫ᚢᛘᛏᚴᚱ᛫
ᛒᛏᛂᛏᚼᛂᚴᛚ᛫ᛅᚢᚴ᛫ᛏᛂᚢᛘ᛫ᚢᛏ᛫ᚢᛚ᛫ᛅᚴ᛫ᚢᛘᛅ
ᚴᛏᛘᛏ᛫ᛂᚦᚱᚼ᛫ᚦᚢ᛫ᚦᛏᚱ᛫ᚼᚴᛁ᛫ᚴᛂᚱ᛫
ᛅᚴᛏᚱᛅᚢᛘ᛫ᛏᚼ᛫ᚦᛏᚱ᛫ᚢᛂᚱ᛫ᛅᚦ᛫ᛏᛁᚴ᛫ᛘᛂᛏ᛫
ᚼᚦ᛫ᛋᛏᛏᚦᛅ᛫ᛒᚱᛂᛏᛅᛋᛏ᛫ᛋᚢ᛫ᚢᛅᛁᚴᚱ᛫ᛏᛚ᛫
ᚱᚴᛋ᛫ᚴᛏᚦ᛫ᚦᛅ᛫ᚴᛂᚦᚱᚼ᛫ᛏᛚ᛫ᛋᚴᛏᚼ᛫
ᚢᚴ᛫ᚼᛚᚦ᛫ᛋᛁᚼ᛫ᛒᛚᛂᛏᚢᛏᚦᛚᚢᚱ᛫ᛂᚴ᛫ᛏᚼᚱ᛫
ᚼᛂᚢᚴ᛫ᛅ᛫ᛋᛁᚴᛁᛚ᛫ᛒᚱᚴ᛫ᛏ᛫ᚦᚢᚱᚢᚼᚱᚦᚢ᛫ᚦᛏᚱ᛫
ᚢᛘ᛫ᛋᚦᚱ᛫ᛏᛚᛏᛅᚦ᛫ᚦᛅ᛫ᚴᛂᛘᚢ᛫ᚦᛏᚱ᛫ᛏᛚ᛫
ᚢᛚᚼᛚᛅᚼᚦᛅᚢᚴ᛫ᚢᛂᚱᚢ᛫ᚴᛚᛋᛏᚱ᛫ᛘᛚᚼ᛫ᚴᛅᚢᚦᚱ᛫
ᚼᚱᚦᚦᚱ᛫

MS ti
Folii III.
pag. 1.

rakur mi . . . .
Hramr va . . . .
kappa ma . . . .
Heidi vik . . . .
fliotur m . . . .
hiolt var . . . .
sem svom . . . .
fusdi their . . . .
ath er frekn . . . .
Heidi tha hi . . . .
bersadi . . . .
nokri me . . . .
bland iæri . . . .
sig semi . . . .
ath han ein . . . .
mik . . . .
ol . . . .

— — afbragdr

drifwer många til flychten . .	multi in fugam conjecti . . . .
Ramer war	Hramurus erat inter omnes . .
bland alla kämpar manl . .	pugiles fortiſſimus, ...
Heide wiker	Heido retroceſſit . . . . .
flychtige m	fugam intendit . . . . .
hölt / war	ſubſtitit . . . . . .
som sam	qui natabat . . . . .
the hastade	properabant . . . .
at the som starkare . . .	ut qui validiores . . .
Heide; thå hölt	Heido, tum - - . .
efterjagade	inſequebatur . . . .
några män/	aliquot viros . . . .
blandning giordes . . .	mixtio facta . . . . . .
sig anstod	ſibi conveniens . . . .
at han ens	ut ille ſolus - . . . . .
mycke	magn . . . .
al	omn . . . .
— . . . . —	— . . . . . —
— . . . . . —	— . . . . . . —
— . . . . . . —	— . . . . . . —
— . . . . —	— . . . . —
— . . . . —	— . . . . —
— . . . . —	— . . . . —
— . . . . —	— . . . . —
— . . . . —	— . . . . —
— . . . . —	— . . . . —
— . . . . —	— . . . . —

—öfwer= F —præſtan-

Fol. III.
pag. 2.

afbragdr
koppum/
vo ath their
bandingi
tgervis
n einr mar
svo lito
aiskredit
ollir ath
is er var
kum Girki
Abor sem
r. siui vetra
kum sa ath
bandi theß
ollum var
gir
d

Fra

. . . . öfwermottan bra	. . . . . .	præstantissimus,
. . . . kämpar	. . . . . .	heroes,
. . . . så at the	. . . . . .	ita ut illi
. . . . bunden	. . . . . .	vinculis constrictus,
. . . . snäller man/	. . . .	industrius vir
. . . . men en mö	. . . . . .	At virgo quædam
. . . . . således öfwergofwo	. . . .	ita reliquerant
. . . . resefärdigt/	. . . .	itineri expeditum
. . . . alle / at	. . . .	omnes, ut
. . . . som war	. . . .	qui erat
. . . . kom Greken	. . . .	venit Græcus,
. . . . Habor som	. . . .	Abaris qui
. . . . r siu wintrar/	. . . .	septem hyemes,
. . . . kåm så / at	. . . . . .	factum tandem, ut
. . . . . . förbund/ hwilket	. . . .	vinculum, quod
. . . . för alla war	. . . .	omnibus erat
. . . . kår	. . . .	desiderab

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

. . . .

Från ex

Folii IV.
pag. 1.

Fra Girkia kumi Abor auk Samolis / meth margi agietum mannum / vori thegar vinsele / theiris gridmathur vart Herse a Glisisvollir.

EInr Kongr hit Hialmar svo er firir ollum Kongum af siaum uferettis ithrottum aug fabarum afreksverk var agietastr auk hirden guder thiagn. Han hafdi rikis stiornr a Biarmlanthi / er fir kuadum vier / thath ligr amilli Thule markn aug Gandvik / firi austan kioln. Kiarlatur var nu theira adr en han settist i bu / for han optliga i hernad ath han giordist svo afbragd a vikinge / ath i ollum frasogum framaverkiom han giordist kienastr. Barst vith einr gang ath vardagi / vorf han i burt meth Hramr sesse sin / aug hildur lid ath Biarmlathum meth fim Skip / tha theim ghaf burd. Er their komu a lanth / brendu their olt / svo ath vith tha olli bloskrathi. Giora nu their herverke hith mesti aug baldu olt / adr Vaghmar B: Kongr thath friettr ; han kallar skindlika ludrsveinr sin aug malti blasa saman lid / auk kvath ath taka vopn sina / aug bua til orosto; varth tha barthagi hin manskiedast / fil margt manna af Vaghmar / thvi Hialmar sokti hart at honum / en han varthist threinglliga meth lidi sinu / thvi han hadi fraknra manna ; en ath Hialmar hadi atgiorum lid meth frakustu

kappa/

Från Grecien komo Habor och Samolis med många förnäma män/ hwilka ſtraxt blefwo mycket älſkade; Theras fölliachtige tiänare wart Herſe på Gleſiswall.

Ex Græcia advenerunt Abaris & Samolis, cum pluribus eximiis viris, qui mox grati acceptique ſunt. Ac horum quidem aſſiduus famulus, factus eſt Herſius Glyſisvallenſis.

EN Konung het Hialmar/ ſom fram för alla andra Konungar/ förmedelſt ſine öfwermottan dygdiga ſkickeligheter och tappra bedrifter/ war then berömligaſte/ och emot hof-folket en god höfdinge. Han regerade uti Biarmland/ ſom wij tilförene ſade/ thet ligger emellan Thulemarken och Gandwik/ öſtan för fiäll-ryggen. Kiärr och wikar ägde the förr än han ſatte ſig i bo; han for ofta i härnad/ at han blef ſå namnkunnig af ſiötågen/ at i alla Hiſtorier om manliga bedrifter/ war han denn kunnbareſte. Thet hände ſig en gång om wårdagen/ at han drog bort med ſin ſtallbroder Hramer/ ſeglandes med ſit krigzfolck på fem ſkepp til Biarmland/ då the hade god wind. När the kommo til landz/ brände the allt/ ſå at alla ther wid förſkräcktes. The giöra nu ett ſtort rof och brände allt/ innan Wagmar Biarmelandz Konungen thet förnam. Han kallar ſkyndeligen ſina luderſwenner/ och befallte them blåſa tilſamman krigzfolket/ och ſade at the ſkulle taga ſina wapn/ och gå til ſtridz; Ther blef thå ett häftigt ſlag/ och föll mycket af Wagmars folk/ ty Hialmar gick hårdt på honom/ men han wärde ſig manneligen med ſit krigzfolk/ ty han hade ſtarckare manſkap; Men efter Hialmar hade hurtigt folck med ſtyfwa och modiga Käm-

Nclutus ea tempeſtate erat Hialmarus rex, qui ante reges quoscunque alios propter egregiam indolem virtutesque heroicas eminebat, optimusque aulicis ſuis Præfectus erat. Ipſe Biarmlandiæ imperium adeptus fuerat, ſicut in ſuperioribus diximus; quod regnum ſitum eſt inter Thulemarkiam atque Gandvikiam, ultra orientale latus jugi montium. Nimirum paludoſa initio cum ſuis incolebat loca, antequam ſedes fixas ſibi eligeret. Cæterum crebro in piraticas expeditiones profectus, nominis ſui gloriam in tantum auxit, ut in omnibus annalibus, quibus rerum geſtarum memoriæ deſcribebantur, laudari meruerit. Forte is vernali quodam tempore, comitante ſodali Hramuro, iter ingreſſus, verſus Biarmlandiam curſum direxit cum claſſe navium quinq́;, quæ ferentibus à puppi ventis, celeriter pervecta eſt. Facta mox exſcenſione, omnia flammis devaſtabant, adeo ut multum conſternarentur civium animi. Hic prædæ actæ magnæ, occupataque loca plurima, antequam Wagmarus Biarmlandenſium rex talium quidquam reſciſceret. Ille allato ſibi nuncio, tubicines ad tubarum ſonum milites convocare juſſit, ac perarmatos ad prælium prodire. Tum vero atrox incruduit pugna, cæſiq́; ſunt plurimi à partibus Wagmari, impetum ſtrenue faciente Hialmaro. Interim fortiter vim propulſare conabatur Wagmarus, egregia ſuorum fortitudine confiſus. Verum ſelectiſſima militum cohorte inſtructo Hialmaro, laxati

Folii IV.
pag. 2.

Kåppa/ ridladist tha athelfulkingen Vagmar/ lukur um sithr svo / ath K: hefur a ras til kastali meth theim lid ier undan hruki; hof han tha ath skiera up herör/ aug sendir um lanthith/ aug safnadi mikil her a sier a V: K. var a baratti/ skoradi a Hialmar / han lit lid sit vith skiot vithbuast/ griper hlufd sin aug klader sig simliga / thar giordist barthagi hin akasti auk var mikil athgöngu. Hialmar auk Hramr voru en satrhogver miog/ Hialmar hio a bathar hinthur aug giordu mikil spiel / en nu var orosta hin hardasta meth theim Vaghmari aug Hramri/ thar kam um sithr/ ath Vagmar giordist firdumodur / svo ath han ei gath vara a fotum; en svo lauk ath han sner snarast ath Hramr/ aug gat ligge maker igegnum han/ en tha veiti hanum Hramr bana; Stod their tha eirn upe Harke K: veringe/ eggiadi tha Hialmar sinum koppum meth miklum akafa amoti Harke / kvad theim rekstur ef their ei reki han af sier; barthist Harke a hvossum hugg auk men meth moppum / en tha halludist miok baratin a tha Harke ; um sithr leiter han lif/ hialpr meth foti aflit / thvi han var fot vatastr / aug oller their er felradur vori til

Kämpar / gick thå then främre Slachtordningen tilbakas för Vagmar; och lychtas omsider så/ at Konungen begaf sig på flychten til Borgen med thet folck som undan slapp; begynte han thå at skiära up här-budzkaflar / och sänder them om landet / samnandes en stor krigzhär til sig på Biarmeland. Konungen war hågad til stridz och mante uth Hialmar; han låt sit folck hastigt wäpna sigh/ griper til sin Skiöld och rustar sig wäl; Ther blef en häftig strid och stort påtrångiande. Hialmar och Hramer fächtade frist; Hialmar högg medh både händerna och giorde stort nederlag / men i medler tijd sloges Wagmar och Hramer mycket häftigt; kom doch omsider ther til/ at Wagmar blef så trötter / at han ey orckade stå på fötterne; men så lychtades/ at han lopp hastigt emot Hramer/ och wille sticka swärdet igenom honom/ men i det samma gaf Hramer honom sit banasår. Stod ther ännu en uppe Harke Konungens wäringzman/ äggiade thå Hialmar sina kämpar medh största ifrighet emot honom/ säyandes them wara wrak/ om the ey slogo honom uthaf sig. Harke uthstod många hwassa hugg medh sina männ. Men då så wek striden mycket för Harke/ omsider söker han frija sitt lijf / tagandes til fötters åth Borgen / ty han war mycket fotwig / och alla som woro rädde medh honom. J be-

laxati sunt ordines Vagmari, rege tandem ipso ad propugnaculum sese recipere coacto, cum reliquis, qui fuga evadere poterant. Igitur feciali tessera protinus per provincias emissa, ingentem exercitum in Biarmiam convocavit. Et vero rex pugnæ avidus, Hialmarum ad certamen provocavit, qui jussis militibus confestim arma capessere, acceptoq; clypeo suo ad bellum se accinxit. Tunc cruenta pugna, vehementi impetu commissa fuit; Hialmaro atq; Hramuro ferocius irruentibus. Hialmarus ambabus manibus ictus feriendo, multam stragem edidit, acrius interim oborto certamine inter Vagmarum atque Hramurum, donec viribus tandem destitutus Vagmarus, pedibus consistere nequiret: itaq; subito impetu contra Hramurum prosiliens, gladio ipsum confodere tentabat, simulque tum lethali vulnere â Hramuro percussus est. Perstabat vero adhuc dum regiorum satellitum unus Harko nomine. Igitur contra hunc pugiles suos multa vehementia incitavit Hialmarus, eos imbelles ac ignavos merito vocandos esse dicens, nisi hominem propellere audeant. Harko vero acrius gladio armisque contra irruentes se tuebatur; cum ingruente tandem pugnæ violentia, fuga salutem sibi quærere coactus est, pedum imprimis velocitate adjutus, qua plurimum pollebat, intra propugnaculum se recepturus, exemplum ejus imitantibus etiam aliis, qui necem evitare cupiebant. Aderant

Folii V. pag. 1.

til borgarinar. A vige voro attiki vigra men/ en tha Hialmar lid komu ath/ giordhu their svo hardh hrid/ ath their hristu giatur/ en er hord var a kiate/ ridladist verir; um sithr vart ofur lide bornt aug hantekian/ auk settir i morka stofu i starkum pitslum/ en their um nottina/ for han til Valhal ath gista Odian/ thvi hafdi Hr: reit honum blodir a baki i barati. um morgin a ar gar Hialmar up a vige/ tha sa han thottr Konkr vana ath aliti/ sem var einr hoska man imimilli sini skiemu miar; theirar gik han ath eiga til astkona/ thvi hun var skorungr mikil/ aug nu roskin/ a thve houm var biffur mikl/ thvi lit han buast til brudveitslu/ um apton uru their leid in eerna rekium; takast svo meth theirm gothar astr; ei miklu tidar getr Hialmar sveinbarn vith konu sini/ er Troma hit/ thath var frudht/ fedist thar up meth miklu virdinki aug agietasta meth hird faudur sin. K: veiti honum eirn firedi mathr/ theira er fregaski var thar northur ollum tha iafnaldra; han veiti honum allan ridarskab auk ithrottum ther/ sem vaskir men auk konseirnom theim hafdi ath nåma/ thvi vart han bradgior a ollum throtska.

Nu

I befästningen woro ottatie wiga och hurtige män; men tå Hialmars krigzfolck komo tijt / foro the så hårdt fram / at the slogo sönder alla bommar / men då portarne woro å gafle / skingrades wäringzmännerna : Omsider wart Öfwersten fast tagen och satter i fängelse uthi starcka Boyor. Men om samma natten for han til Walhall at gästa Oden / (thet är / han afgeck genom döden /) ty Hramer hade huggit honom ett Bana-såhr bak på ryggen i striden. Om morgonen bittida går Hialmar up i Borgen / ther såg han Kungz-dottren som war en mycket deyelig och wacker Mö / ibland sina frustugu pigor : Denna wille han taga sig til hustru för hennes skiönhet skull / och efter hon allareda war manwuxen / war hon honom til stort behag / ty lät han nu laga til Bröllop / och om aftonen blefwo the ledde til ena säng ; lefwa the nu så kärligen ihop / och led ey mycken tid fram / för än Hialmar fick ett Piltebarn med sin Drotning / som het Throme / thet war mycket wackert / och föddes ther up med mycken wyrdnat och på thet härligaste ibland sin faders hof-folck. Konungen gaf honom en föreståndare / som war then namnkunnigste ibland alla ther i Nordlanden på then tiden ; Han underwiste honom all then ridderskap och dygder / som raska män och Konungz-sonom anstod den tiden at lära. Ty wart han på en kort tid fullmogen och tiltagsen i alla stycken. Nu

Aderant intra propugnaculum octoginta viri robustissimi ; Ingruentibus autem Hialmari militibus, tanta illi vehementia impellebant, ut porticus dejicerentur omnes, adapertisque portis, procul dissiparentur satellites. Tandem tribunus militum captus in vincula carceremque conjectus est. Qui post tormentorum cruciatus, nocte proxima Valhalliam ad Odinum migravit, accepto in prælio lethali vulnere, quod à tergo ei inflixerat Hramurus. Matutino tempore intra propugnaculum progressus Hialmarus, regis filiam eximiæ pulcritudinis fœminam, inter puellarum greges assidentem conspexit: Hanc ipse conjugio sibi jungi petiit, quod formæ inprimis venustate commendabilis, annisque jam maturior, mire ipsi placebat. Itaque confestim pro nuptiarum solennitate apparatis omnibus, circa vesperam in thorum conjugalem deducti sunt ambo. Ita vero inposterum illorum crevit amor, cum interjecto tempore, prolem masculam ex conjuge sua suscepit Hialmarus. Impositum est puero Thromonis nomen, qui cum eximiæ esset formæ, multa sollicitaque cura in aula regia paterna educabatur. Hunc suum filium magistro informandum tradidit rex, qui omnium inter boreales præstantissimus eo tempore habebatur. Is regium puerum omnibus heroicis virtutibus atque exercitiis imbuebat, quæ ingenuum atque regali fastigio editum adolescentem nosse fas erat. Unde etiam his suffultus præsidiis magna indies incrementa fecit.

Cæte-

Folii V. pag. 2.

Nu er ath vita tha Mein var gipti/ thath Hialmar sette thar saman reisugt bu/ tok rikis stiornar aug Kong nofn a Biarmlanthi aug theim Riki sem faudur han hafdi thronat/ skipudu theim meth miklum soma aug veg; giordist han tha vinsåhl af althudu lidsgiere aug virtr mikil. Lidr svo nu ei mikil tidr fram/ adr Kong aftra tok meibarn vith konu sini/ thath giordist eina våna aug vitra eibaugs/ ath theira likams fridleikr auk asun sikkradi ollum thar a nordlathum; Koner lit than man Heidil hita. Urke hit meisti Berserkr/ thessi nam braut Heidil/ thvi heit Kongr streinga Frei ath hun til faudur sin matti flittia man/ en hun bedist Thor thvi han honum sloar meth miolner/ auk sliti man heim till faudur sin. Giordist nu Hialmar mikil frågur af sin snilli/ aug hafdi marga Leinir men auk Veringar meth sier/ tha er agietr voru; en Hramr var framara virdir mathr mikil aug agietr/ aug Kongi en adrir bith koppum their hin vinsålust/ ath Heidil honum giptis til bolkona/ meth guthu hennår samtiki/ aug sva faudur hennar. Af thessu

vart

Nu är til wetandes / då Möhn war honom gifwen / thet Hialmar satte sig ther bofast med henne / och tog Riket til sig / sampt Konungz-nampn på Biarmeland / och öfwer the Riken som hans Fader hade regerat / skipade them med mycken sämia och rättwiso: Blef han nu mycket afhällen af sina Undersåtare och mycket wyrdader. Lider så nu ey mycken tid fram / förrn Konungen åter igen fick et Pigebarn med sin Drotning / thet blef en mycket deyelig och förståndig Jungfru / at hennes kropps fägring och ansichte öfwergick allas ther i Nordlanden. Konungen lät kalla then Möö Heidil. En stor slagzkiämpe som het Urke / han tog bort Heidil / ty giorde Konungen ett löfte åth Frey at hon skulle skaffa Möen hem til sin fader. Men hon bad Thor / ty slog han honom ihiäl med sin stridzhammar Miolner / och flytte Möhn hem til sin fader. Blef nu Hialmar mycket namnkunnig af sin wijshet / och hade många förnähma Herrar och Wäringzmän hos sig / som woro namnkunniga: Men Hramer war en förnämligare och hedersamare Man / och hos Konungen mehr än the andra kämpar afhällen / at Heidel blef honom giftader til hustro / med hennes och hennes faders goda samtycke. Af thetta wardt

CÆterum scire convenit, quod ducta in matrimonium regia puella, mox eximium palatium sibi exstrui curavit Hialmarus, suscepta etiam regiminis cura omni, regium titulum per Biarmiam, provinciasque quas pridem tenuerat pater ejus, sibi vindicavit. His sane multa cum æquitate atque lenitate imperitavit; quam etiam ob causam magno civium amore prosequutus, magnique habitus fuit. Et vero transacto tempore nonnullo, prolem fœminam enixa est regia conjux, quæ formæ venustate indolisque præstantia omnes in boreali tractu viventes longe superabat. Hanc pater Heidilam vocari voluit. Ipsam vero hanc puellam per vim rapiebat Urkius pugil robustissimus. Hanc ob causam votum Frejæ nuncupavit rex, ut ipsa lubens volens puellam patri rursus restituendam curaret. Ipsa igitur Thoronem obsecrando, id effecit, ut malleo ejus Miolnero percusso pugile, puella ad patrem suum reduceretur. Interim Hialmarus propter insignem sapientiam plurimum celebrabatur, alebatque apud se eximios quosque militiæ duces atque athletas, domi forisque inclutos. Ante illos tamen omnes dignitate auctoritateque præstantissimus habebatur Hramurus, præcipuo etiam in honore apud regem charus, adeo ut illi nuptum data sit Heidilis, assensum filiæ suæ una adprobante patre. Hanc ob causam animo

Folii VI.
pag. 1.

vart einr adr mikil mathr Ulf harda odur / sem aug bedith hennr ganga vith sier / en han vart frakosnin / thvi hun thotti sier ei i hum i allan matti vara fulkosta / thvi kvadst hefna skildi a Hramri / aug bidur han til holmgaungu / aug kvådr honum vera hvors koppes nidingur ef gingr fra fir han hafdi beriast. Af thessu ath K: skildi skildi såma theim mal milli / giefr han honum mikit i gulli aug silfri auk morgi hnossirum. Ath thessum dura gripum var it agietr hurn / o ther voru skoradi mindr af rauda gulli / til Thor Othin Frei virdin. Lit nu Kongr bredas til brudkaup hin vånsamlikastr / auk burdr olli Lenthir men af Riki sinu; thruku allr saman katr meth blidri vingan aug gothu fahed; giptis nu mei Hramri / aug K: gief honum Jarls riki a eium vith Th: han nam auk marga hnossir af Kongi i fåstar få / veiti aug honim K: tveim men i menagripum / einra thrumu meth theim han kina spa. Af thessum hafdi thagr men mindum af rauda gulli telgdi / aug thuing simtån punri pundr. Jarlen tog vid

kebo-

wardt en annan förnämer Man wid namn Ulf/ mycket onder / som ock hade begärt henne sig til hustru/ men han blef förskuten/ ty hon tyckte sig ey wara i alla måtto lika god / ty sade han sig skola hemna thet å Hramer / och biuder honom til enwiges kamp/ säyandes honom wara hwars mans niding / om han skulle afresa förr än han hade slagitz ; Af thetta at Konungen skulle sämja them igen / gifwer han honom mycket gull och silfwer / och många kostelige saker / hwar ibland war ett wackert Horn / på hwilket woro grafne bilder af röda gullet/ til **Thors / Odens** och **Freys** heder och wyrdnat : Lät nu Konungen laga til bröllop på thet kosteligaste / och biuder alla sina förnäma Männ af sitt Rike ; Drucko the nu allesamman glade uthi god wänskap och med mycken frögd ; Och blef nu Möön gifter med Hramer/ och Konungen gaf honom Jarls namn och Rike öfwer Öjarna wid Thulemarck/ han fick och många ädla håfwor af Konungen til Morgongåfwa / gaf ock så Köngen honom twänne andre dyre ting/ en Trumma med hwilken han kunde spå/ på denne woro bilderna af röda gullet ingrafne / och war hon fämton pund tunger. Jarlen tog wid håfwor-

animo valde commotus eſt procerum alius , nomine Ulfo, qui regiæ puellæ antehac ſibi ſollicitaverat nuptias ; ſed repulſa rejectus, faſtiditusque fuerat propter inæquales animi dotes ; cujus illatæ ſibi injuriæ vindictam in Hramurum ulturus, ipſum ad ſingulare certamen provocavit. Qvin & conviciis æmulum laceſſens, omnium viliſſimum appellandum dicebat , ſi ante diſceſſum ſuum certamen ſecum inire detrectarit. Proinde horum diſſidio componendo ſatagebat rex, largitus Ulfoni auri argentique plurimum , ſimulque pretioſam ſupellectilem, ac inprimis cornu eximiæ raritatis , cui inſculptæ erant imagines auro cælatæ, in honorem **Thoronis , Odini** atque **Frejæ**. Poſtea nuptiarum apparatum multa cum lautitie inſtrui curavit rex, vocatis ad ſolennitatem omnibus regni ſui proceribus. Et vero multa compotatione genio libatum fuit, ſumma cum lætitia atque feſtivationibus , nuptumque collocata eſt regia puella, Hramuro , cui etiam Jarli dignitatem ac munus ſupra inſulas Thulemarkiæ aſſignavit rex, cum inſigni dote nuptiali , addito etiam munere gemino eoque præſtantiſſimo , tympano videlicet, quo res futuras præſagire poterat. Huic imagines ex puro auro incruſtatæ erant , pondere quindecim librarum. Jarlus acceptis dona-

Folii VI.
pag. 2.

febothum / aug gior nu K: hofadr aug vel af giarde meth mikilri blidu. Haldr nu Jarln their i brut meth tveir Skip / a Th: meth feigna konu sini; Hun atti hunum ein sun barna than er Vimi hit; han var snema mikil aug avar throtska vånligr.

LIti nu Jarlen hernadi / aug sitr med Husvena sini / han var sna a eina/auk takast meth theim
astr godar / Ja . . . .
rond nu th r s . . . .
Sone . . . u . . . .
rast . . . . svo . .
med . . . . . aug tha . . . . Jarlen
olle . . . . meth ein
Ruar klab . . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . . baki / tha
Ulafr kom / giardi han arföl lik vid sin
. . . . fenir bud til Hramr
. . . . . . Ulafr vara klifnidingr
viors

håfworne och skildes wid Kongen wäl begåfwader med mycken wänlighet. Jarlen for nu med twå Skepp bort ifrån Biarmaland/ hållandes til Thulemarken med sin kåre Husfru. Hon födde honom en son/ som het Vime ; Han wart snarligen stor til wäxten/ samt snäll och skickelig i alla stycken.

donariis, regi valedixit, actis pro munere ac beneficio gratiis amplissimis. Mox ex Biarmlandia discedens Jarlus cum duabus navibus, dilectam suam sponsam una in Thulemarkiam ducebat. Hæc filium postea enixa est, cui Vimi nomen impositum fuit. Is mature crevit, corporisq; robore ac venustate obfirmatus est.

WÄnde nu Jarlen igen at fara i härnad / och sitter med sin Husfru stilla/ han war stadigt på Ön/ och lefde de kärligen ihop.
Jarlen . . . .
rann nu . . . .
son . . . .
ra . . . . så . .
med . . . och thå . . Jarlen
alle . . . . med en
Rune klabb . . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . . . . af häste baken / thå Oläf kom / giorde han arföl efter sin hustrus lik/ ----- sänder bud til Hramar ; Men han bad Oläf wara hwars mans nidinger. Då

JAm expeditionum militarium pertæsus Jarlus, domesticam vitam cum conjuge sua exegit. Commorabatur autem perpetuo in insula, in conjugali interim amore perseverantibus utrisq;.
Jarlus . . . .
. . . .
filium . . . .
. . . .
cum . . . & dum . . . Jarlus
omnes . . . . cum
Runico tigno . . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . . . . ex equi dorso, cum Olavus adveniret, exequias uxori suæ faciebat, ------ nuncium misit ad Hramurum, qui Olavum hominum vilissimum fore dicebat. Igitur

Folii VII.
pag. 1.

viors mans. Tha nu Ulafr Hramr ſpurthi kuis / hielt han vid ſkioth meth nokrum Skip til ein / aug gik ei nokr niaſn firi honum their ; tha han kom vid lanth um nottina / tok han their vige a Jarlen auk ſlo ildi i ; Hramr ſof i borgen vid konu ſia / en er umſidr a fotum var / ſlithi hina nethr leid a ſkogi meth nakrum hrauſtum Koppum ; en Ulafr brendi Kaſtali auk lid thath er enni var ; Jarlens husfrei vart hertakin. Med theſſum friettum giordiſt Jarlen gandalfar til K: a B: tha han han hafdi bata / braſt han hardla reitr ſama tima ; ad Ulafr ei ſkildi ovart fara ad K: / nam han ſin belſek/a hvem han haf ath bulra / aug gol ſinum galdurum / aug målti ſvo : Samar ſnegda meth rinno auk thnor ſem Jotum ſiui / Narnir trape
. . . inortis Bergriſar margi / aug Jotu
. . . . . lae / hriſtis ſtormur ili .
. . . . . itar ſtin . . . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

Thetta

Då nu Olåf sporde Hramers spotska tal / seglade han i hastighet med några Skepp til Öön så at ingen kunskap geck för honom. Då han om natten kom til landz/ kringrände han Fästningen och tände eld uppå henne; Hramer sof i Borgen wid sin hustru / men då han omsider war upstånden/ flydde han igenom en löngång til skogen med några raska Soldater. Men Olåf brände up Borgen och thet folck som ther inne war / föruthan Jarlens Hus-fru som Olåf bortröfwade. Med dessa tiender for Jarlen på sin förtrållade Rune-käpp öfwer til Konungen på Biarmaland; Då han honom thetta hade bebådat/ wart han hisliga wreder på sama stunden; Men at Olåf ey skulle komma oförwarandes på Konungen / tog han sin Bälgsäck på hwilken han begynte bullra / och säng ther wid sina Trollwijsor / säyandes således: Sammanstötes med Thordön ; ware twär som siu Jättar ; Ödes-gudinnorne dräpe honom / månge Bärgtroll uptage honom/ och Jättarne sönderslage honom/ riste honom stormen illa/ . . /slite stenar hans farkost . .

. . . .

Igitur Ulafus cognitis Hramuri opprobriis, magna festinatione cum navibus nonnullis ad insulam properavit, ut famam sui adventus anteverteret. Noctu autem ad terram delatus, aulam Jarli circumcingebat, injectisque flammis adussit. Hramurus intra munimentum apud conjugem suam dormiebat, unde lecto mox exsurgens, perque occultum ostium elapsus, in sylvam aufugit, comitantibus ipsum eximiis quibusdam athletis. Cæterum Ulafus munimentum igne delevit, omnesque qui intro manserant homines, servata Jarli conjuge, quæ captiva abducta fuit. Hujus rei nuncium perlaturus Jarlus, supra baculum suum magicum Runicis characteribus incisum, ad regem in Biarmlandiam devectus est. Ac vero exposito negotio, ira valde excanduit rex eodem momento. Ne vero regem ex improviso adoriretur Ulafus, admoto sacculo suo, eundem quatere cœpit, carmen simul magicum obmurmurans, hac verborum formulâ: Duriter increpetur cum tonitru ; stringant Cyclopia tela ; Injiciant manum Parcæ ; . . . acriter excipient monticolæ genii plurimi , atque Gigantes . . contundent; quatient procellæ . . . . , disrumpent lapides navigium ejus,

. . . .

När K Hoc

Folii VII.
pag. 2.

Thetta lufu lit Thor koma firaran brestur / meth svo store grimd ath la bruti marga rangbarmur Ulafr/ aug ath han ei kundi biuggast their purt af ein til Biarmlanth / istr ath rikir furdur mikit bulnathi. Nu hradt K: meth magu sini aug Drotingu aug vitrustu men versi skal vara. Kvath tha umsithr H: K: thath er min tiltaki / ath their skårir up orf aug safna lid / K: sagdi ath thad ei var bakradudur. Kom tha tveim hunrath en ei meira / thvi ein othiod sem var vinur meth Ulasr han thråpit nir kasln. Thessi tha K. fregnad / graf han einr andr herаur / than han sveddi / kum tha margi lid / aug skoradi han tha mantali a sini hundrath men / giorthist han . . . . fiolmåntur. Dagin istir . . . .
. . . .

gat

När thetta war lychtat / thå lät Thor komma hißligit wäder med så stor storm / at hafwet sönderslog många Skiepp för Olåf / och at han ey kunde fara bårt ifrån Öön til Biarmeland / efter wågarna drefwes så hårdt uthaf stormen. Nu så håller Konungen Råd/ med sin Måg och Drotning och wijsaste män / huru man nu skulle båra sig åth : Sade omsider Hramer til Konungen : Thet är mitt Råd/ at j skären up Budkaflar och samblen Folck ; Konungen sade at thet ey war så elakt Råd / och kom då twåhundrade män / men intet mehra; ty en elak Man / som war wänn med Olåf / han stack undan Kaflan. Detta thå Konungen förnam/ skar han en annan Härbudzkafla/ then han swedde ; Kom då myckel folck/ och räknade man då siuhundrade männ / blef han således tämmeligen manstarcker. Dagen ther efter

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

wil

Hoc prolato carmine, vehementem tempestatem immisit Thoro, sævo mixtam turbine, ut ex navibus Ulafi plurimæ frangerentur, ipse quoque ab insula in Biarmiam movere nequiret, propter fluctus ingenti tumore impellentes. At vero rex habito consilio cum genero suo, regina conjuge, sapientioribusque viris, quid facto opus esset deliberabat. Ubi tandem ad regem conversus Hramurus, hoc se consilii suggerere dixit, ut incisa tessera feciali, militem colligere conetur. Ad quæ vicissim rex; idipsum haud contemnendum sibi videri consilium. At vero ducenti haud amplius convenerunt milites; quippe astu nebulonis cujusdam, qui Ulafo amicus erat, detenta fuit alicubi locorum tessera. Hoc cum regi cognitum fuisset, aliam ipse apparavit tesseram, cui certa inussit signa. Tunc frequens hominum multitudo in unum congregata est, quorum inito numero reperti sunt septingenti viri. Hoc supplemento copias suas auxit. Die insequente

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

omni-

Folii VIII.
pag. 1.

gat banna us meth ollum ath blessa minthi / aug åfna istir faudurum sin arsi / kvath hin thegar tha lidrekur / ef ier ei vardist Gudirni aug rekn af ier than kaksnavargur ; sem their hirdi thessi urd K: vard thegar svo odir / ath their visi tröt hvath their skildi ath hafast ; blotdi their tha Thur / aug var thath tuska ad Drotir toki einr hest / er alen var / aug tha er kum fram / logdi K: isir kiannur hans / aug strengiu heit / ef er thuttir sin kumi heim / skildi han åfla blot Frei. Tha foradi Druttirni hestin / aug slathit / brutiadi their Konkr / aug Hersum ; sithin beiti han ollum sinum koppum vobnast aug ka um burdi ; for tha K: a fiorden meth attiki Skip aug siui Birdinkr. Tha Ulafr thatti sa / litiadi honum margi ath halda til orosto vith han / thvi han skildi lita men sina thar / i svom anvidri aug fiol. K: akedi / verdum vith rosklika / aug lati ongvan bilbug a us sia ; sithan biugast aug reru from firi Ein meth fimtan skip / aug siks fertugsessor. Vår nu ei bil mikit milli Skipin / adr en opti thegar herop ; tokst tha hardar bardagi.

Hialmar

wil förbiuda oß med alla at signa skålarne / och hålla Arföhl efter wåra föräldrar. Sade nu Konungen them wara wrak om the ey förswarade sina Gudar och skaffade af sig then mordbrännaren. Som the nu hörde thessa Kongz-ord / blefwo the så onde at the wiste näpligen hwad the skulle taga sig före; Giorde the thå Bloot åt Thor / och war thet sedwänta at Guda offrens öfwersta föreståndare the togo en häst som war gödder / och då han kom fram / lade Konungen öfwer hans hufwud händerna / och giorde löfte / om han finge igen sin dotter skulle han giöra Bloot åth Frey; Då offrade förnämsta föreståndarne hästen / och fettet satte the fram för Konungen och hans Hersar. Sedan befalte han alla sina Kämpar wäpnas och gå om bord. Foor då Konungen uth på siön med ottatio Skepp och siu andra Lastdragare. Då Olåf thetta såg / afrådde honom många at slåß / ty han skulle ther mista sina männ / besynnerligen i sådant motwäder och myckenhet. Konungen sade ther emot: Wärjom wij oß manneligen och låtom ingen råddhåga på oß skönjas. Sedan rodde the fram för Sön med fämton Skepp / och sex Farkästar med fyratio Roddarmän. War nu ey långt emellan bägges Skepp / förrn the ropte härrop; Begyntes ther thå et hårdt Slag.

Hial-

omnino prohibere conatur; ne libationes nuncupemus, nec epulas ferales in memoriam defunctorum parentum instituamus. Proinde rex omnium ignavissimos eos habendos esse ait, nisi numinum suorum tutelam suscipiant, ac latronem illum procul semoveant. Illi audito regis sermone, ira subito excanduerunt, in diversa ruentes præ animi impotentia. Enimvero Thoroni ferale sacrum faciebant; quippe prout solennis erat moris, sacrificuli acceptum equum saginatum in medium producebant, cujus capiti manus imponens rex, votum nuncupavit, sua si redux advenerit filia, victimam in honorem Frejæ se sacrificaturum. Mox jugulato equo, adipem coram rege atque Hersiis apponebant. His peractis, arma pugiles suos omnes accipere rex jussit, inq; naves prodire. Ita cum navibus octoginta, ac septem onerariis mari se commisit rex. Jam in conspectum venerant Ulafi, cum plurimi eum disvadere conabantur, à pugna ineunda, ne forte suorum jacturam faceret, ingruente pariter tempestate hostiumque multitudine. Contra rex suos animabat, ad fortiter dimicandum hortans, ne ullis imbellis animi indiciis proderentur. Itaque ad pugnam accincti, ante insulam provecti sunt cum quindecim navibus, itemque sex triremibus quadraginta omnino remigum. Jam modico existente inter classes intervallo, sublatus fuit clamor militaris: concursum mox, acri sane pugna.

L Hial-

Folii VIII. pag. 2.

Hialmar var badi vopnsimur aug storhugver; i thvi kum Ulafr ath aug hugir til Hialmr / thath hog kum i baki / aug klöf ollan man bruniadan ; brasti tha olli slutti / en Hramr blef hertakin. Budu tha Ulafr men theirm tvo koste / hvor their gati tågi sin trö / åda halda barati vith tha; målti tha Jarmr af lidi buande/ aug tiggi grid af theim. Båldu tha Ulafr blot hosit aug tok mikit gul af Juma / slemti Godirni / thvi their håsi giora afstraum / en their vori af litil moti ath standa; briotast svo Ulafr til rikis / slidi tha Godirni til Sigitini / aug hildi sini blotveidlur of einr houg a Signil birg ; en their varthu their um sithr åltadi / tha komu their til Vinland / aug voru gistr min faudr Hrödr.

